

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.11.2012
COM(2012) 673 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Načrt za varovanje evropskih vodnih virov

{SWD(2012) 381 final}

{SWD(2012) 382 final}

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Načrt za varovanje evropskih vodnih virov

1. UTEMELJITEV NAČRTA: STATUS VODA V EU NI DOVOLJ DOBER

Voda je bistvenega pomena za življenje ljudi, naravo in gospodarstvo. Nenehoma se obnavlja, vendar je hkrati omejen vir in je ni mogoče izdelati ali nadomestiti z drugimi viri. Sladka voda predstavlja le približno 2 % vode na planetu, nasprotujoče potrebe pa bi lahko v svetovnem merilu povzročile približno 40-odstotno pomanjkanje pri oskrbi z vodo do leta 2030¹.

Vodna politika EU je uspešno pomagala zaščititi naše vodne vire. Cilj tega **načrta za varovanje evropskih vodnih virov** je reševanje težav, ki ovirajo ukrepanje za varovanje evropskih vodnih virov, in temelji na obsežnem ocenjevanju obstoječe politike. Načrt temelji na številnih informacijah in analizah, vključno s poročilom Evropske agencije za okolje (EEA) o stanju voda², oceno načrtov upravljanja povodij držav članic s strani Komisije in pregledom politike o pomanjkanju vode in sušah³ ter preverjanjem ustreznosti politike EU na področju sladkih voda⁴. Poleg tega ima priloženo oceno učinka⁵. Načrt temelji na obsežnih javnih posvetovanjih v okviru njegove priprave in v okviru preverjanja ustreznosti, v katero so bili vključeni splošna javnost, zainteresirane strani, države članice ter druge institucije in organi EU⁶. Načrt priznava, da se vodna okolja v EU zelo razlikujejo, in zato v skladu z načelom subsidiarnosti ne predlaga ene rešitve za vse. Načrt poudarja ključne teme, ki vključujejo: izboljšanje rabe zemljišč, obravnavanje onesnaževanja voda, povečanje gospodarnosti rabe vode in njene odpornosti ter izboljšanje upravljanja s strani tistih, ki so vključeni v upravljanje vodnih virov.

1.1. Ozadje politike

Vodna politika EU je v zadnjih treh desetletjih uspešno prispevala k varstvu voda. Evropejci lahko pijejo vodo iz vodovodov in plavajo v tisočih obalnih vodah, rekah in jezerih po vsej EU. Onesnaževanje iz komunalnih, industrijskih in kmetijskih virov je urejeno s predpisi, kar je znatno izboljšalo kakovost evropskih voda, zlasti z zmanjševanjem čezmerne vsebnosti hranil. Posledično so se ponekod v evropske reke vrstile nekoč značilne vrste rib, na primer losos in jeseter.

Leta 2000 so bili v okvirni direktivi EU o vodah⁷ prvič na celovit način obravnavani vsi izzivi voda EU, s čimer je postalo jasno, da pomeni upravljanje voda veliko več kot zgolj oskrbo

¹ „Charting our water future“, poročilo skupine „2030 Water Resources Group“, http://www.mckinsey.com/client_service/sustainability/latest_thinking/charting_our_water_future.

² <http://www.eea.europa.eu/themes/water/publications-2012>.

³ Poročilo Komisije o izvajanju okvirne direktive o vodah (2000/60/ES) v zvezi z načrti upravljanja povodij in Sporočilo Komisije o poročilu o pregledu evropske politike o pomanjkanju vode in sušah, ki sta bila sprejeta skupaj s tem načrtom.

⁴ Delovni dokument služb Komisije o preverjanju ustreznosti politike EU na področju sladkih voda.

⁵ Delovni dokument služb Komisije – Ocena učinka, ki je priložena sporočilu „Načrt za varovanje evropskih vodnih virov“ in vključuje popoln seznam študij, ki so bile upoštevane pri pripravi načrta.

⁶ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 3. julija 2012 o izvajanju zakonodaje EU o vodah pred potrebnim celovitim pristopom k evropskim izzivom na področju vode, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0273+0+DOC+XML+V0//SL>. Glej tudi mnenje Odbora regij (30. junij 2011) „Vloga regionalnih in lokalnih oblasti pri spodbujanju trajnostnega upravljanja voda“; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:259:0013:0018:SL:PDF> in Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora (15. junij 2011) o vključitvi vodne politike v druge evropske politike <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.18788>.

⁷ Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike. UL L 327, 22.12.2000.

z vodo in njeno čiščenje. Vključuje rabo zemljišč in njihovo upravljanje, ki vplivata na kakovost in količino vode; zahteva usklajevanje s prostorskim načrtovanjem držav članic in vključevanje v prednostne naloge za financiranje. Okvirna direktiva o vodah je določila cilj, da se do leta 2015 doseže dobro stanje. Ta rok se približuje. Poročilo EEA o stanju voda in ocena načrtov upravljanja povodij držav članic, pripravljenih v skladu z okvirno direktivo o vodah, ki jo je izvedla Komisija, ugotavljata, da bo ta cilj verjetno dosežen za nekaj več kot polovico (53 %) voda EU. Za ohranjanje in izboljšanje voda EU so torej potrebni obsežni dodatni ukrepi.

Glavni vzroki negativnih vplivov na stanje vode so medsebojno povezani. Ti vključujejo podnebne spremembe; rabo zemljišč; gospodarske dejavnosti, kot so proizvodnja energije, industrija, kmetijstvo in turizem; razvoj mest ter demografske spremembe. Posledice teh so emisije onesnaževal, prekomerna poraba vode (pomanjkanje vode), fizične spremembe vodnih teles ter skrajni pojavi, kot so poplave in suše, ki se bodo, če ne bodo sprejeti ustrezni ukrepi, povečali. Zato je ekološko in kemijsko stanje voda EU ogroženo, v več delih EU obstaja tveganje pomanjkanja vode, vodni ekosistemi, od storitev katerih so odvisne naše družbe, pa bi lahko postali bolj občutljivi na skrajne pojave, kot so poplave in suše. Za ohranitev naših osnovnih virov za življenje, naravo in gospodarstvo ter za zaščito zdravja ljudi je obravnava teh izzivov bistvenega pomena.

EU se mora osredotočiti na okolju prijazno rast in postati gospodarnejša z viri (vključno z vodo), da bi trajnostno okrevala po sedANJI gospodarski in okoljski krizi, se prilagodila podnebnim spremembam in postala odporna na nesreče. Obravnava teh izzivov nudi velike možnosti za spodbujanje konkurenčnosti in rasti evropskega vodnega sektorja, ki vključuje 9 000 aktivnih malih in srednje velikih podjetij ter zagotavlja 600 000 neposrednih delovnih mest samo pri oskrbi z vodo. Obstaja tudi možnost za okolju prijazno rast v drugih sektorjih, povezanih z vodo (industrije, ki potrebujejo vodo, razvoj vodne tehnologije itd.), kjer lahko inovacije povečajo operativno učinkovitost.

Šestdeset odstotkov ozemlja EU predstavljajo čezmejna povodja. Hidrološki krogi so tako povezani, da lahko raba zemljišč v eni državi vpliva na padavine zunaj njenih meja. Poleg tega imajo pomemben vpliv na stanje vode evropski trg, skupne politike EU in politike držav članic. Zato Komisija predlaga ta **načrt za varovanje evropskih vodnih virov**. Njegov dolgoročni cilj je zagotavljanje trajnosti vseh dejavnosti, ki vplivajo na vode, in s tem zagotavljanje razpoložljivosti kakovostnih voda za trajnostno in pravično rabo vode. Ta cilj na različne načine že vsebuje okvirna direktiva o vodah. Z opredelitvijo ovir in načinov, kako jih premagati, nam bo ta načrt pomagal pri doseganju zadanega.

2. „DOBRO STANJE VODA“ IN KAKO GA DOSEČI: NEKAJ BOLJŠEGA, NEKAJ VEČ IN NEKAJ NOVEGA

Čeprav cilj načrta ni nov, imamo prvič na voljo toliko informacij o stanju voda po vsej celini, zlasti zaradi priprave načrtov upravljanja povodij držav članic v skladu z okvirno direktivo o vodah in zgoraj navedenih ocen. Tako te informacije kot izražena stališča zainteresiranih strani kažejo, da je sedANJI pravni okvir EU o vodah obsežen, prožen in v glavnem primeren za obravnavanje izzivov vodnega okolja. Vendar je potrebno **boljše izvajanje in večje vključevanje** ciljev vodne politike v druge politike, na primer skupno kmetijsko politiko (SKP), Kohezijski sklad in strukturne sklade ter politike na področju obnovljivih virov energije, prevoza in celovitega obvladovanja nesreč. Razlogi za trenutno nezadostne ravni izvajanja in vključevanja so zapleteni in so analizirani v priloženi oceni učinka. Vključujejo vrsto težav na področju upravljanja voda, povezanih z nezadostno uporabo

ekonomskih instrumentov, pomanjkanjem podpore za posebne ukrepe, slabim upravljanjem in vrzelmi v znanju. Le v nekaj primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti, ki zahtevajo **dokončanje** sedanjega okvira z novim ukrepom zakonodajne/pravne narave.

Dejstvo je, da bo uspeh pristopa, predlaganega v načrtu, odvisen od pripravljenosti držav članic, da vključijo zainteresirane strani in upoštevajo predloge Komisije za izboljšanje izvajanja obstoječe zakonodaje, ter njihovih s tem povezanih ukrepov. V zvezi s tem bi morala skupna strategija izvajanja za okvirno direktivo o vodah, v katero so vključene vse države članice in zadevne zainteresirane strani, še naprej pozitivno vplivati na izvajanje okvirne direktive o vodah. Kjer je mogoče, poskuša načrt graditi na tej skupni strategiji izvajanja, da se ustvari pripadnost in spodbudi izvajanje predlogov Komisije. Vendar zanašanje na skupno strategijo izvajanja ne pomeni, da se bo Komisija odpovedala svojim pooblastilom za izvrševanje zakonodaje o vodah. Morda bo potrebno začeti postopke za ugotavljanje kršitev, kar je odvisno od napredka držav članic v zvezi z odpravo pomanjkljivosti pri izvajanju. Morebiti bo treba razmisliti o zakonodajnih pobudah.

Naslednji oddelki obravnavajo problematična področja in predlagajo nadaljnje ukrepe v zvezi z rabo zemljišč/ekološkim stanjem, kemijskim stanjem ter onesnaževanjem voda, gospodarno rabo vode, izpostavljenostjo in horizontalnimi vprašanji. Vendar je treba upoštevati, da so vsi navedeni vidiki upravljanja voda med seboj povezani in da bodo predlagani ukrepi prispevali k različnim ciljem. Pričakuje se na primer, da bodo ukrepi v zvezi gospodarno rabo vode in izpostavljenostjo pozitivno vplivali na ekološko in kemijsko stanje ter obratno.

2.1. Raba zemljišč in ekološko stanja voda EU: težave in rešitve

Poročilo EEA o stanju voda in ocena načrtov upravljanja povodij držav članic s strani Komisije kaže, da dobro ekološko stanje trenutno dosega 43 % sladkih voda, o katerih je poročalo, dodatni ukrepi iz načrtov pa naj bi po pričakovanjih ta odstotek do leta 2015 povečali na 53 %.

Medtem ko je še vedno treba izboljšati ocene ekološkega stanja, se zdi, da najbolj razširjena obremenitev za ekološko stanje v EU (19 držav članic) izvira iz sprememb vodnih teles⁸ zaradi na primer jezov za hidroelektrarne in plovbe ali izsuševanja zemljišč za kmetijstvo ter nasipov za varstvo pred poplavami.

Načini za obravnavo teh obremenitev obstajajo in treba bi jih bilo uporabljati. Kadar obstoječe strukture, zgrajene za hidroelektrarne, plovbo ali druge namene prekinejo kontinuiteto toka in pogosto migracijo rib, bi morali biti ukrepi za blažitev teh sprememb, na primer **ribji prehodi in dvigala**, standardna praksa. To se zdaj dogaja, večinoma pri novih projektih, zaradi zahtev iz okvirne direktive o vodah (člen 4.7), vendar je za izboljšanje stanja voda pomembno, da se postopoma ustrezno opremijo že obstoječe strukture. Kadar obstajajo načrti za znatne nove spremembe vodnih teles, bi bilo treba poleg **presoj vplivov na okolje**⁹ za posamezne projekte opraviti tudi **strateške okoljske presoje**¹⁰. Na primer, za nacionalne in regionalne načrte za razvoj vodne energije bi bilo treba pripraviti strateške okoljske presoje, da bi ugotovili, kje bi lahko zgradili jezove, da bi čim bolj omejili negativne okoljske vplive

⁸ Tako imenovane hidromorfološke obremenitve, ki zadevajo približno 40 % vodnih teles.

⁹ Direktiva Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje. UL L 175, 5.7.1985, kakor je bila pozneje spremenjena. Komisija pričakuje, da bo prihodnja revizija zadevne direktive prispevala tudi k ciljem na področju voda, tako da bo pomagala ugotavljati vplive voda na bolj celovit način.

¹⁰ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje. UL L 197, 21.7.2001.

in izpostavljenost za tveganja v zvezi z nesrečami, ali da bi načrte primerjali z razvojem alternativnih obnovljivih virov energije¹¹. Podobno bi morale strateške okoljske presoje načrtov za vzpostavitev celinskih plovni poti preučiti, katere vodne poti bi lahko prenesle največ prometa pri najnižjih okoljskih stroških in z najbolj trajnostno kombinacijo z drugimi načini prevoza¹². Komisija bo posebej pozorna na izvajanje člena 4.7. Čezmejna vprašanja bi bilo treba obravnavati tudi v odnosih EU s tretjimi državami, vključno v okviru evropske sosedске in širitvene politike.

Obremenitve zaradi kmetijstva in varstva pred poplavami je mogoče ublažiti ali preprečiti. Metode vključujejo oblikovanje **varovalnih pasov**, ki zagotavljajo biološko kontinuiteto med rekami in njihovimi bregovi, ter uporabo, kadar je to mogoče, **zelene infrastrukture**, kot je obnova obrežnih območij, mokrišč in poplavnih ravnic, da zadržujejo vodo, podpirajo biotsko raznovrstnost in rodovitnost zemlje ter preprečujejo poplave in suše. To je dragocena alternativa klasični sivi infrastrukturi (npr. nasipi, pregrade in jezovi). Posebno pozornost bi bilo treba posvetiti preprečevanju degradacije izvirov in gornjih tokov rek. To so majhna vodna telesa (gojišča številnih vrst rib), ki jih glede na EEA pogosto ogrožajo kmetijska dela (drenaža, zasipavanje) in izsuševanje. Pri zadrževanju in skladiščenju vode v krajini, preprečevanju poplav in erozije so pomembni tudi ribniki.

Za obravnavo navedenega vsebujejo predlogi Komisije o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020¹³ močna orodja za povezovanje politik, ki bi lahko znatno povečala uporabo zelene infrastrukture. Predlagana obveznost iz večletnega finančnega okvira v višini 20 % proračuna EU za vključevanje podnebnih vprašanj bi morala povečati podporo za vse vodne ukrepe, povezane s prilagajanjem na podnebne spremembe. Elementi območij z ekološko usmeritvijo iz predloga Komisije o bolj ekološki usmeritvi **I. stebra SKP**, na primer varovalni pasovi, bi lahko služili kot ukrepi za naravno zadrževanje vode, ki so vrsta zelene infrastrukture. Ukrepe za naravno zadrževanje vode bi lahko kot alternativo sivi infrastrukturi finančno podpirali tudi **Kohezijski sklad in strukturni skladi**. Predlog za nov **Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo** vključuje ukrepe za spodbujanje razvoja trajnostnega ribogojstva ter zagotavlja podporo za ohranjanje in izboljšanje okolja, biotske raznovrstnosti, upravljanja krajine in tradicionalnih značilnosti ribogojnih območij.

Predloge Komisije o večletnem finančnem okviru je treba podpreti in podrobneje izdelati v izvedbenih pravilih. Države članice morajo v pogajanjih o partnerskih sporazumih s Komisijo za načrtovanje odhodkov iz skladov EU nameniti ustrezno prednost ciljem vodne politike.

Za razširitev zelene infrastrukture bi morale države članice povečati svoja prizadevanja za povezovanje politik na nacionalni ravni. V celoti bi morale izkoristiti načrte upravljanja povodij, ki zahtevajo celovit pristop k upravljanju vodnih virov na različnih področjih politike kot so kmetijstvo, ribogojstvo, energija, promet in celovito obvladovanje nesreč. Da bi spodbudila ta celostni pristop, Komisija predlaga oblikovanje **smernic skupne strategije izvajanja v zvezi z ukrepi za naravno zadrževanje vode**, preučila pa bo tudi oblikovanje smernic za zagotavljanje ustrezne ravni varstva voda, primernih za lupinarje.

¹¹ Glej dokument „WFD and Hydro-morphological pressures Policy Paper, Focus on hydropower, navigation and flood defence activities - Recommendations for better policy integration“; http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/thematic_documents/hydromorphology/hydromorphology/EN_1.0_&a=d.

¹² Glej npr. mednarodno Konvencijo o varstvu reke Donave, skupno izjavo o plovbi, http://www.icpdr.org/main/sites/default/files/Joint_Statement_FINAL.pdf.

¹³ http://ec.europa.eu/budget/reform/commission-proposals-for-the-multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm.

Druga najpogostejša obremenitev za ekološko stanje v EU (v 16 državah članicah) je posledica **prekomernega odvzemanja vode**. Prekomerno dodeljevanje vode porabnikom v povodju zaradi precenitve razpoložljivih količin ali gospodarskega ali političnega pritiska je treba razlikovati od odvzema vode, ki je nezakonit, saj se izvaja brez dovoljenja ali zadevno dovoljenje krši.

Za odpravo **prekomernega dodeljevanja** bi bilo treba v številnih povodjih vzpostaviti mnogo trdnejšo podlago za porabo vode, in sicer z določitvijo **ekološkega pretoka**, tj. količine vode, ki je potrebna, da lahko vodni ekosistem še naprej dobro uspeva in zagotavlja storitve, na katere se zanašamo. Temeljnega pomena za to je priznanje, da sta kakovost in količina vode tesno povezani v pojmu „dobrega stanja“. Vendar na ravni EU ni opredelitve ekološkega pretoka, niti skupnega dogovora o tem, kako bi ga bilo treba izračunati, čeprav sta to predpogoja za njegovo dosledno uporabo. Za odpravo te pomanjkljivosti Komisija predlaga pripravo **smernic** v okviru skupne strategije izvajanja za okvirno direktivo o vodah z uporabo njenega odprtega in participativnega postopka. Ko bo dosežen dogovor o skupni opredelitvi in metodologiji za izračun, bi ju bilo treba izvajati v naslednjem ciklusu načrtov upravljanja povodij, ki naj bi bili sprejeti do konca leta 2015.

Glede vprašanja **nezakonitega odvzema**¹⁴ bi lahko državam članicam, čeprav je v njihovi pristojnosti, da uporabijo vsa sredstva za izvajanje zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje, zanašanje na satelitske posnetke in pridobljene informacije, kot jih na primer zagotavlja program za globalno spremljanje okolja in varnosti (GMES), znatno pomagalo pri ugotavljanju območij, ki se namakajo veliko bolj, kot to dovoljujejo nacionalna dovoljenja, ali celo brez dovoljenj. Zato Komisija predlaga sodelovanje z državami članicami, ki se soočajo s težavo nezakonitega odvzema, s pripravo **storitev GMES**, ki za odkrivanje nezakonitega odvzema polno uporabljajo informacije, razpoložljive na ravni države članice.

Razpredelnica 1

Ukrep, predlagan v načrtu	Kdo ga bo sprejel	Do kdaj
Oblikovanje smernic skupne strategije izvajanja v zvezi z ukrepi za naravno zadrževanje vode (zelena infrastruktura)	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014
Ekološko usmerjen I. steber SKP, ki bo podpiral ukrepe za naravno zadrževanje vode (prek območij z ekološko usmeritvijo)	Komisija in države članice	od leta 2014
Uporaba strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter posojil EIB za podporo ukrepom za naravno zadrževanje vode	Komisija, EIB in države članice	2014–2021
Razvoj smernic skupne strategije izvajanja v zvezi z ekološkim pretokom (in izračuni porabe vode)	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014
Uporaba storitev GMES za odkrivanje	Komisija in države članice	od leta 2013

¹⁴ Zanesljive podatke o nezakonitem odvzemu je težko dobiti, vendar je bilo po podatkih španskega ministrstva za okolje leta 2006 v Španiji 510 000 nezakonitih vodnjakov (WWF, „Illegal water use in Spain. Causes, effects and solutions“, maj 2006).

nezakonitega odvzema	članice	
----------------------	---------	--

2.2. Kemijsko stanje in onesnaževanje voda EU: težave in rešitve

Informacije o kemijskem stanju v načrtih upravljanja povodij niso dovolj jasne za določitev izhodišča za leto 2009, tj. leto sprejetja načrtov. Čeprav se je kemijska kakovost vodnih teles v zadnjih 30 letih izboljšala, je položaj v zvezi s prednostnimi snovmi, ki so osnova za ocenjevanje kemijskega stanja, kot ga je uvedla okvirna direktiva o vodah, slabši od pričakovanj.

Ocena **kemijskega stanja** kaže, da za velik delež (približno 40 %) vodnih teles stanje **ni znano**. V mnogih državah članicah je spremljanje očitno nezadostno in neustrezno, zlasti kjer se ne spremljajo vse prednostne snovi, kjer je število spremljanih vodnih teles zelo omejeno in/ali kjer izbira dela vodnega okolja, v katerem se snovi spremljajo, ni ustrezna.

Izpolnjevanje **obveznosti glede spremljanja** iz okvirne direktive o vodah je temeljnega pomena za podporo trdnemu odločanju, zlasti ker so stroški spremljanja mnogo nižji od stroškov sprejemanja neustreznih odločitev.

Pred sprejetjem okvirne direktive o vodah je EU za obvladovanje znatnega onesnaževanja iz točkovnih virov in zaradi razprševanja kemičnih onesnaževal ter drugega onesnaževanja v vodnem okolju sprejela več zakonodajnih aktov, vključno z **direktivami o čiščenju komunalne odpadne vode¹⁵, nitratih¹⁶, fitofarmaceutskih sredstvih¹⁷ in industrijskih emisijah¹⁸ (celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja – IPPC)**. Te direktive varujejo vodne vire pred onesnaževanjem zaradi hranil in/ali drugih kemikalij iz kmetijstva, gospodinjstev in industrije.

Čeprav je izvajanje teh direktiv bistveno napredovalo, polna skladnost še ni bila dosežena, kar preprečuje doseganje njihovih okoljskih ciljev. Onesnaževanje iz točkovnih virov in razprševanje sta še vedno znatni obremenitvi za vodno okolje v približno 38 % oziroma 22 % vodnih teles v EU. Evtrofikacija zaradi prenasičenosti s hranili ostaja velika nevarnost za dobro stanje voda, saj je obogatitev s hranili prisotna v približno 30 % vodnih teles v 17 državah članicah. Boj proti tem grožnjam zahteva razširitev območij, občutljivih na nitrate, in okrepitev akcijskih programov. Pomembno je tudi izboljšati stopnje skladnosti glede čiščenja odpadne vode, in sicer z načrtovanjem dolgoročnih naložb in načrtov izvajanja (vključno s sredstvi EU in posojili EIB). Nacionalni organi bi morali zagotoviti, da so v dovoljenjih za industrijske emisije, ki jih izdajo, določene mejne vrednosti emisij, ki so v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami in upoštevajo ustrezne vodne cilje.

¹⁵ Direktiva Sveta 91/271/EGS o čiščenju komunalne odpadne vode. UL L 135, 30.5.1991.

¹⁶ Direktiva Sveta 91/676/EGS o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov. UL L 375, 31.12.1991.

¹⁷ Direktiva Sveta 91/414/EGS o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet, UL L 230, 19.8.1991, razveljavljena z Uredbo (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 309, 24.11.2009.

¹⁸ Direktiva 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja. UL L 28, 29.1.2008, ki se nadomesti z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah, UL L 334, 17.12.2010.

Zakonodaja EU o kemikalijah (REACH)¹⁹ ter o fitofarmacevtskih sredstvih in biocidnih pripravkih²⁰ je priznala potrebo, da se ocenijo tveganja za vodno okolje ter se po potrebi določijo omejitve glede njihove uporabe oziroma se dovoljenje za njihovo uporabo ne izda. Na vsak način bi bilo treba preventivne ukrepe obravnavati prednostno glede na poznejše rešitve (čiščenje).

Direktiva o trajnostni rabi pesticidov²¹ je bila v predlogih Komisije za reformo SKP opredeljena za morebitno vključitev v mehanizem navzkrižne skladnosti. Učinkovito izvajanje te direktive bi lahko dopolnilo ukrepe, sprejete v skladu z zakonodajo o fitofarmacevtskih sredstvih, in pripomoglo k nadaljnjemu zmanjšanju onesnaževanja vode zaradi uporabe fitofarmacevtskih sredstev. Da bi k temu prispevala, je pomembno, da se podpre predlog Komisije za vključitev te direktive v mehanizem navzkrižne skladnosti.

V zvezi z zakonodajo o **zdravilih** obstaja razlika med varstvom okolja, ki ga določa zakonodaja o zdravilih za uporabo v humani medicini²² in tista o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini²³. Obe zahtevata oceno tveganja za okolje in preučitev potrebe po zaščitnih ukrepih za vsak posamezen primer²⁴, vendar se lahko okoljski vidiki upoštevajo le pri dovoljenjih za zdravila za uporabo v veterinarski medicini. Onesnaževanje okolja s farmacevtskimi ostanki je vse večji problem. Komisija bo predložila poročilo o razsežnosti tega problema skupaj z oceno, ali so potrebne spremembe zakonodaje EU o zdravilih ali druge zakonodaje EU²⁵. Na podlagi razpoložljivih informacij je Komisija 31. januarja 2012 predlagala spremembo direktive o okoljskih standardih kakovosti in okvirne direktive o vodah²⁶, *med drugim*, da bi se na seznam prednostnih snovi v skladu z zadevno zakonodajo dodalo 15 snovi, vključno s tremi zdravili. Ko bo sprejeta, bo ta sprememba okrepila vlogo okvirne direktive o vodah pri opredeljevanju tveganj za vodno okolje ali tveganj, ki se prenašajo prek tega okolja. Zagotovila bo tudi spremljanje podatkov, kar bo koristno pri oblikovanju nadaljnjih ukrepov.

Razpredelnica 2

-
- 19 Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES, UL L 396/1, 30.12.2006.
- 20 Direktiva 98/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju biocidnih pripravkov v promet, UL L 123, 24.4.1998, ki se nadomesti z Uredbo (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov, UL L 167, 27.6.2012.
- 21 Direktiva 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov, UL L 309, 24.11.2009.
- 22 Direktiva 2001/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini, UL L 311, 28.11.2001.
- 23 Direktiva 2001/82/ES Evropskega parlamenta in Sveta o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini, UL L 311, 28.11.2001.
- 24 Direktiva 2004/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o spremembah Direktive 2001/83/ES o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini, UL L 136, 30.4.2004.
- 25 Glej uvodno izjavo 6 Direktive 2010/84/EU Evropskega parlamenta in Sveta o spremembah Direktive 2001/83/ES o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini, glede farmakovigilance, UL L 348, 31.12.2010, in uvodno izjavo Uredbe (EU) št. 1235/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o spremembah Uredbe (ES) št. 726/2004 o postopkih Skupnosti za pridobitev dovoljenja za promet in nadzor zdravil za humano in veterinarsko uporabo ter o ustanovitvi Evropske agencije za zdravila in Uredbe (ES) št. 1394/2007 o zdravilih za napredno zdravljenje, glede farmakovigilance zdravil za uporabo v humani medicini, UL L 348, 31.12.2010.
- 26 Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2000/60/ES in 2008/105/ES v zvezi s prednostnimi snovmi na področju vodne politike. COM(2011) 876, 31.1.2012.

Ukrep, predlagan v načrtu	Kdo ga bo sprejel	Do kdaj
Okvirna direktiva o vodah: izvrševanje zahtev za poročanje	Komisija	v teku
Direktiva o nitratih: razširitev za nitrate občutljivih območij in okrepitev akcijskih programov	države članice	v teku
Direktiva o čiščenju komunale odpadne vode: izboljšanje stopenj skladnosti glede čiščenja odpadne vode, in sicer z načrtovanjem dolgoročnih naložb (vključno s sredstvi EU in posojili EIB)	države članice (tudi Komisija za sredstva EU, EIB za posojila)	2018
Priprava načrtov izvajanja	države članice, Komisija	2014
Direktiva o industrijskih emisijah: zagotovitev, da so v dovoljenjih za industrijske emisije določene mejne vrednosti emisij, ki so v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami in upoštevajo ustrezne vodne cilje	države članice	od leta 2016
Direktiva o trajnostni rabi pesticidov vključitev v mehanizem navzkrižne skladnosti v okviru SKP	Svet, EP, Komisija	takoj, ko bodo izpolnjeni pogoji iz predloga Komisije (tj. najprej leta 2014)
Zdravila: predložitev poročila o zdravilih in okolju	Komisija	2013
Direktiva o okoljskih standardih kakovosti: sprejetje predloga Komisije o spremembah	Svet, EP	2012–2013

2.3. Gospodarna rabe vode v EU: težave in rešitve

Ob upoštevanju svetovnih pojavov, kot so podnebne spremembe in demografski razvoj, je trajnostna raba evropskih vodah, zlasti njeni količinski vidiki, resen izziv za upravljavce voda. Poročilo EEA o stanju voda izpostavlja zaskrbljujoče trende, ki kažejo povečanje in večjo razširjenost **pomanjkanja vode**, in sicer bo ta leta 2030 po pričakovanjih prizadela približno polovico povodij v EU. Za spoprijemanje z navedenim bi bilo treba poleg izboljšanja razporejanja vode, ki temelji na ekološkem pretoku, sprejeti **ukrepe za gospodarno rabo vode** za varčevanje z vodo in v mnogih primerih tudi za varčevanje z energijo.

Člen 9 okvirne direktive o vodah zahteva izvajanje **politik oblikovanja cen**, ki spodbujajo gospodarno rabo vode. Oblikovanje cen je močno orodje ozaveščanja za potrošnike in združuje okoljske koristi z gospodarskimi ter hkrati spodbuja inovacije. Predpogoj za kakršno

koli politiko oblikovanja spodbujevalnih cen je **merjenje porabe**. Člen 9 zahteva tudi **povračilo stroškov** (vključno z okoljskimi stroški in stroški virov) storitev za rabo vode, ob upoštevanju načela „plača povzročitelj obremenitve“. Sporočilo Komisije iz leta 2007 o pomanjkanju vode in sušah²⁷ vključuje možnosti v zvezi z naslednjim: „določitev ustrezne cene vode“, „učinkovitejša razdelitev vode“ in „spodbujanje tehnologij in praks z učinkovito rabo vode“. Ti ukrepi za gospodarno rabo vode so v skladu s splošnim ciljem gospodarne rabe virov iz strategije Evropa 2020²⁸.

Kot je razvidno iz pregleda politike o pomanjkanju vode in sušah, ki ga je pripravila Komisija, je bil pri izvajanju instrumentov politike, opredeljenih v sporočilu iz leta 2007, dosežen omejen napredek. V pregledu je izpostavljen velik neizkoriščen potencial za ukrepe za gospodarno rabo vode v vseh sektorjih, ki so glavni porabniki vode (kmetijstvo, industrija, distribucijska omrežja, zgradbe in proizvodnja energije). Pregled navaja, da bi uvedba izračunavanja porabe vode in ciljev za gospodarno rabo vode na ravni sektorjev zagotovila trdnejšo podlago za učinkovite in usmerjene ukrepe za varovanje voda. Ocena načrtov upravljanja povodij v skladu z okvirno direktivo o vodah kaže, da v zvezi s členom 9 položaj ni veliko boljši: spodbujevalno in pregledno oblikovanje cen vode se ne uporablja v vseh državah članicah in sektorjih, ki porabljajo vodo, tudi zaradi odsotnosti merjenja porabe. Samo 49 % načrtov upravljanja povodij vključuje načrt za spremembo sistema oblikovanja cen vode, da bi se spodbujala bolj gospodarna raba vode, in le 40 % jih vsebuje ukrepe za izboljšanje merjenja porabe vode. Dejstvo, da za omejene vire, kot je voda, ni določena cena, se lahko šteje kot okolju škodljiva subvencija. Poleg tega ozka razlaga pojma storitev za rabo vode v nekaterih državah članicah ovira napredek pri izvajanju politik za pokrivanje stroškov na vseh področjih, razen pitne vode in sanitarnih storitev²⁹. To znatno omejuje morebitni vpliv navedenih določb iz okvirne direktive o vodah.

Komisija bo, medtem ko bo nadaljevala z **izvršilnimi ukrepi** za zagotovitev skladnosti s členom 9, poskušala spodbuditi izvajanje s pripravo **smernic** v okviru **skupne strategije izvajanja**. Smernice bodo osredotočene na metodologijo za **oceno stroškov in koristi** ukrepov v zvezi z vodo, ki podpirajo stroškovno učinkovitost in nadaljnje izvajanje koncepta plačila za ekosistemske storitve. To bo pomagalo opredeliti ukrepe za gospodarno rabo vode in izvajati načelo „plača povzročitelj obremenitve“. Poleg tega je v skladu s predlogi Komisije za sklad za razvoj podeželja in Kohezijski sklad obstoj politike oblikovanja cen za vodo predviden kot predhodni pogoj za pridobitev financiranja za nekatere projekte. Če bodo ti predlogi dobili podporo, bodo predstavljali dodatno spodbudo za učinkovito oblikovanje cen vode.

Komisija je opredelila številne dodatne ukrepe, ki bi lahko bistveno izboljšali upravljanje porabe vode in gospodarno rabo vode v Evropi, s čimer bodo prispevali tudi k ciljem glede kakovosti vode.

Prvič, Komisija je skupaj z EEA razvila **izračune porabe vode** na ravni povodij in porečij. Te izračune bo treba še izpopolniti z državami članicami in zainteresiranimi stranmi v okviru skupne strategije izvajanja za okvirno direktivo o vodah, vendar zagotavljajo manjkajoči člen v mnogih povodjih za upravljanje vodnih virov. Upravljavcem voda povejo, koliko vode priteka v povodje in koliko je iz njega odteka, ter, še pred razporejanjem vode, za kakšno

²⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Obravnavanje izziva pomanjkanja vode in suše v Evropski uniji. COM(2007) 414, 18.7.2007.

²⁸ Časovni okvir za Evropo, gospodarno z viri, COM(2011) 571, 20.9.2011.

²⁹ Po pritožbi je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev zoper devet držav članic zaradi njihove ozke razlage pojma storitev za rabo vode.

količino vode je realno mogoče pričakovati, da bo na voljo. Izračuni porabe vode odpravljajo vrzel z združevanjem znanja, ki je bilo doslej na voljo samo v razpršeni in nepovezani obliki. Njihova široka uporaba bi lahko v veliki meri pripomogla k reševanju težav v zvezi s pomanjkanjem vode, na primer z boljšo analizo strukturnih in občasnih kategorij pomanjkanja vode ter zagotovitvijo boljšega vpogleda za kazalnike vodnih virov. Izračuni porabe vode so tesno povezani z opredelitvijo ekološkega pretoka, saj bi morali zagotavljati, da se upoštevajo potrebe narave in da vodne bilance v povodju ostanejo znotraj trajnostnih meja. Vendar zgolj izračuni porabe vode ne zadostujejo, saj so informacije, ki jih zagotavljajo, le podlaga za ukrepanje.

Drugič, za gospodarnejšo rabo vode bi morali organi vodnega območja pripraviti **cilje za gospodarno rabo vode** za povodja, kjer obstaja pomanjkanje vode ali bo do njega predvidoma prišlo, na podlagi **kazalnikov pomanjkanja vode**, oblikovanih v postopku skupne strategije izvajanja, in jih izvajati na ravni povodij. Takšni cilji bi morali zajeti vse sektorje, ki so glavni porabniki vode (industrija, proizvodnja energije, kmetijstvo, gospodinjstva itd.), in biti tesno povezani s ciljem dobrega stanja. Nanje bi se bilo treba zanašati skupaj z zgoraj navedenim oblikovanjem spodbujevalnih cen vode, da bi se izognili morebitnemu **povratnemu učinku** (izboljšave pri gospodarnosti rabe vode ne zmanjšajo, temveč povečajo tako njeno rabo vode kot njeno porabo). Lahko bi postali del postopka razporejanja vode in določanja ciljev v načrtih upravljanja povodij. Posledica navedenega bi lahko bili prihranki pri porabi vode in energije, kar bi koristilo vodnim ekosistemom, omejilo stroške in zmanjšalo emisije toplogrednih plinov. Da bi zagotovili skladnost in primerljivost, Komisija predlaga oblikovanje **skupne metodologije EU** za določanje ciljev za gospodarno rabo vode, o katerih se bo treba dogovoriti v postopku skupne strategije izvajanja.

Tretjič, da bi spodbudila gospodarno rabo vode v gradbenem sektorju, je Komisija analizirala razpoložljive možnosti ter se odločila za razvoj prostovoljnega znaka EU za okolje ter meril za zelena javna naročila³⁰ za ključne proizvode, povezane z vodo, ter za vključitev proizvodov, **povezanih z vodo**, v delovni načrt o **okoljsko primerni zasnovi izdelkov** v obsegu, ki je opredeljen v tem načrtu³¹. Ta možnost ponuja številne prednosti: je preprosta za uporabo za potrošnike, ki bodo v prihodnosti na trgu našli samo gospodarnejše vodne naprave in proizvode, jasno označene na podlagi njihove gospodarnosti; temelji na progresivnem pristopu, saj ne zahteva naknadnega opremljanja obstoječih zgradb, ampak postopno zamenjavo starih proizvodov na trgu z gospodarnejšimi; zagotovila bo znatne prihranke energije, ker se velik del vode, ki jo porabijo gospodinjstva, segreva. Ocenjeni prihranki energije za pipe in prhe so enakovredni 10,75 Mtoe v letu 2020 in približno dvakrat toliko v letu 2030. Ti prihranki so enakovredni približno 3,5 % skupne stanovanjske porabe energije v EU 27 ali približno 1 % skupne porabe energije v EU 27.

Četrto, na področju kmetijstva predlogi Komisije za **reformo SKP**, ki so trenutno v obravnavi, določajo (v okviru II. stebra o razvoju podeželja) področje uporabe finančnih sredstev za izboljšanje **gospodarnosti namakanja** na načine, ki so skladni s cilji okvirne direktive o vodah in preprečujejo povratni učinek. Navedeno vključuje znižanja za najmanjšo porabo vode. Pričakuje se, da bodo ti ukrepi sprejeti v končnih besedilih SKP. To je pomembno, saj je kmetijstvo odgovorno za 24 % odvzema vode v Evropi, in čeprav to

³⁰ Znak EU za okolje, <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>; Zelena javna naročila EU, http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

³¹ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo, UL L 285, 31.10.2009; Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku, UL L 153, 18.6.2010.

v primerjavi s 44 %, ki se jih odvzema za hladilne vode v proizvodnji energije ni videti veliko, je njegov vpliv na zaloge mnogo večji. Pri proizvodnji energije se skoraj vso hladilno vodo vrne v vodno telo, v kmetijstvu pa pogosto le ena tretjina³².

Petič, glede problema **uhajanja iz vodovodnih omrežij** Komisija meni, da je to mogoče obravnavati samo za vsak primer posebej, in sicer z oceno okoljskih in ekonomskih koristi zmanjšanja stopnje uhajanja. Položaj se med državami članicami in znotraj njih zelo razlikuje, saj znašajo stopnje uhajanja od 7 % do 50 % ali več. Komisija bo sodelovala z vodnimi gospodarstvi v EU, da bi pospešili razvoj in širjenje **najboljših praks** v zvezi s trajnostnimi ekonomskimi stopnjami uhajanja in, širše, strateške vizije prihodnosti vodne infrastrukture, da bi se v svetu vedno bolj omejenih virov lažje prilagodila podnebnim spremembam.

Nazadnje, **trgovanje z vodo** je še en instrument (uporablja se večinoma zunaj EU), ki bi lahko pripomogel k gospodarnejši rabi vode in reševanju pomanjkanja vode, če bi uvedli trajnostno skupno zgornjo mejo za rabo vode. Trgovanje z vodo predstavlja relativno velike upravne stroške in je načeloma smiselno le med uporabniki vode v določenem povodju. Čeprav vzpostavitev takšnega sistema na ravni EU ne bi bila uporabna, Komisija predlaga oblikovanje **smernic** skupne strategije izvajanja za pomoč razvoju trgovanju z vodo v državah članicah, ki bi se odločile za njegovo uporabo.

Razpredelnica 3

Ukrep, predlagan v načrtu	Kdo ga bo sprejel	Do kdaj
Uveljavitev obveznosti glede oblikovanja cen vode/povračila stroškov iz okvirne direktive o vodah, vključno z merjenjem, če je to primerno	Komisija	v teku
Uvedba oblikovanja cen vode/povračila stroškov kot predhodnega pogoja v okviru sklada za razvoj podeželja in Kohezijskega sklada	Svet, EP in Komisija	od leta 2014
Oblikovanje smernic skupne strategije izvajanja v zvezi s shemami trgovanja ter oceno stroškov/koristi	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014
Uvedba zmanjšanja porabe vode kot predpogoja za nekatere namakalne projekte v okviru razvoja podeželja	Svet, EP in Komisija	od leta 2014
Oblikovanje smernic skupne strategije izvajanja v zvezi z izračuni porabe vode (in ekološkim pretokom)	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014
Oblikovanje smernic skupne strategije izvajanja v zvezi z določanjem ciljev	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014

³²

<http://www.eea.europa.eu/sl/articles/the-water-we-eat>.

Vključitev proizvodov, povezanih z vodo, v delovni načrt o okoljsko primerni zasnovi izdelkov	Komisija	2012
Oblikovanje prostovoljnih meril za znak EU za okolje in zelena javna naročila EU		2013
Razširitev najboljših praks/orodij za doseganje trajnostnih ekonomskih stopenj uhajanja	Komisija, države članice in vodna gospodarstva	2013

2.4. Izpostavljenost voda EU: težave in rešitve

Podatki iz ocene učinka načrta kažejo rastoča gibanja za presušitve rečnega toka in izgube zaradi poplav v Evropi v zadnjih desetletjih. To poudarja potrebo po izboljšanju pripravljenosti vodnega ekosistema za prilagoditev podnebnim spremembam, ki bodo verjetno prinesle tudi dodatne obremenitve, kot so višje temperature vode in invazivne tuje vrste. Hkrati je treba preučiti ukrepe, ki temeljijo na celostnem pristopu k obvladovanju nesreč in so posebej namenjene preprečevanju posledic izrednih dogodkov, kot so suše in poplave, za katere se zdi, da so v zadnjih 30 letih vse pogostejše, intenzivnejše ter povzročajo vedno večjo okoljsko in gospodarsko škodo.

Direktiva EU o poplavah zahteva pripravo načrtov obvladovanja tveganja poplav do leta 2015, ki naj bi bili v celoti usklajeni z drugim ciklusom načrtov upravljanja povodij, ki morajo prav tako biti pripravljeni do leta 2015. Načrte obvladovanja tveganja poplav bi bilo treba upoštevati tudi pri pripravi medsektorskih načrtov in načrtov za obvladovanje različnih nevarnosti. Navedeno bo predvidoma vodilo do boljše rabe zemljišč in prostorskega načrtovanja, ki ustrezno upošteva podnebne spremembe, pripravljenost na nesreče in potrebe po prilagajanju.³³

Med ukrepe, ki lahko znatno prispevajo k omejevanju negativnih učinkov poplav in suš, sodi **zelena infrastruktura**, zlasti **ukrepi za naravno zadrževanje vode**. Ti vključujejo obnovitev poplavnih površin in močvirij, ki lahko v obdobjih obilnih ali prekomernih padavin zadržijo vodo za uporabo v obdobjih suše. Zelena infrastruktura lahko pomaga pri zagotavljanju ekosistemskih storitev v skladu s strategijo EU za biotsko raznovrstnost³⁴. Zmanjšanje pozidave tal je drugi ukrep, ki lahko zmanjša tveganje poplav³⁵. Te ukrepe bi bilo treba vključiti v načrte upravljanja povodij in načrte obvladovanja tveganja poplav ter bi morali postati, kot je že bilo omenjeno, prednostna naloga za financiranje v okviru **SKP, Kohezijskega sklada in strukturnih skladov**.

33 Komisija je oblikovala evropski sistem za poznavanje poplavnih razmer kot učinkovito orodje za povečanje pripravljenosti za nadnacionalne poplave v Evropi, ki je bil sprejet kot del storitev GMES za ravnanje v izrednih razmerah (GIO EMS).

34 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Naše življenjsko zavarovanje, naš naravni kapital: strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020. COM(2011) 244, 3.5.2011.

35 Delovni dokument služb Komisije „Smernice o najboljši praksi za omejevanje, blažitev ali nadomestitev pozidave tal“ SWD(2012) 101 final/2, 15.5.2012.

Sporočilo Komisije iz leta 2007 o pomanjkanju vode in sušah je poleg navedenih možnosti za gospodarno rabo vode vključevalo predlog za preučitev „dodatne infrastrukture za oskrbo z vodo“. Sporočilo je prav tako predlagalo hierarhijo možnih rešitev problemov z vodo, v skladu s katero se možnosti dodatne oskrbe z vodo (npr. razsoljevanje) obravnava šele, ko so vse druge izboljšave gospodarnosti na strani povpraševanja že izčrpane. Navedeno bi moralo temeljiti na analizi stroškov in koristi.

V posvetovanjih z zainteresiranimi stranmi pri oblikovanju načrta se je ena od nadomestnih možnosti oskrbe, in sicer **ponovna uporaba vode za namakanje ali industrijske namene**, izoblikovala kot vprašanje, ki zahteva pozornost EU. Za ponovno uporabo vode (npr. iz čistilnih naprav za odpadne vode ali industrijskih naprav) se šteje, da imajo manjši vpliv na okolje kot drugi alternativni načini oskrbe z vodo (npr. prenosi vode ali razsoljevanje), vendar se v EU uporablja le v omejenem obsegu. Zdi se, da je to posledica pomanjkanja skupnih okoljskih in zdravstvenih standardov EU za ponovno uporabljeno vodo ter morebitnih ovir pri prostem pretoku kmetijskih proizvodov, ki se namakajo s ponovno uporabljeno vodo. Komisija bo preučila **najustrenejši instrument na ravni EU** za spodbujanje ponovne uporabe vode, vključno z uredbo o določitvi skupnih standardov. Leta 2015 bo predložila predlog z ustrežno oceno učinka, da se zagotovi ohranitev visoke ravni varovanja zdravja ljudi in okolja v EU.

V zvezi s sušami bo Komisija še naprej razvijala **evropski observatorij za sušo**, da bi deloval kot sistem zgodnjega opozarjanja za povečanje pripravljenosti držav članic in zainteresiranih strani. Izvajala bo tudi zadevne zahteve iz okvirne direktive o vodah ter prek povratnih informacij o prvem ciklusu načrtov upravljanja povodij spodbujala države članice k boljšemu vključevanju obvladovanja tveganja suše in vidikov podnebnih sprememb v njihove prihodnje načrte upravljanja povodij ter pri pripravi medsektorskih načrtov in načrtov za obvladovanje različnih nevarnosti.

Razpredelnica 4

Ukrep, predlagan v načrtu	Kdo ga bo sprejel	Do kdaj
Oblikovanje smernic skupne strategije izvajanja v zvezi z ukrepi za naravno zadrževanje vode (zelena infrastruktura)	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014
Ekološko usmerjen I. steber SKP, ki bo podpiral ukrepe za naravno zadrževanje vode (prek območij z ekološko usmeritvijo)	Komisija in države članice	od leta 2014
Uporaba strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter posojil EIB za podporo ukrepom za naravno zadrževanje vode	Komisija, EIB in države članice	2014–2021
Izvrševanje zahtev iz okvirne direktive o vodah, ki so povezane z obvladovanjem tveganja suše	Komisija	v teku
Priprava načrtov obvladovanja tveganja poplav	države članice	2015
Predlog za (regulativni) instrument	Komisija	2015

o standardih za ponovno uporabo vode		
Nadaljnji razvoj evropskega observatorija za sušo	Komisija	2013–2014

2.5. Horizontalne rešitve

Komisija je opredelila številne horizontalne možnosti za spodbujanje ciljev vodne politike EU.

Partnerstvi za inovacije v zvezi z vodo ter v zvezi s kmetijsko produktivnostjo in trajnostjo, ki sta začeli delovati letos³⁶, bosta pomagali pri iskanju rešitev za vodne izzive na komunalnem, industrijskem in kmetijskem področju. Posledica tega bodo okoljski cilji in priložnosti na trgu. Svetovni trg z vodo hitro raste in ocenjuje se, da bo do leta 2020 dosegel 1 bilijon EUR. 1-odstotno povečanje stopnje rasti vodnega gospodarstva v Evropi bi lahko ustvarilo od 10 000 do 20 000 novih delovnih mest. Z izkoriščanjem novih in pomembnih tržnih priložnosti lahko Evropa postopoma pridobi vodilni položaj na svetovnem trgu inovacij in tehnologije v zvezi z vodo. Partnerstvi za inovacije bosta poskušali spodbujati povezave med ponudbo in povpraševanjem inovativnih rešitev ter razširjati preverjene rešitve, npr. z oblikovanjem elektronskih „trgov“ in vzpostavitev posebnih omrežij.

Druge horizontalne možnosti je mogoče na splošno strniti v dve področji: izboljšanje **baze znanja in izboljšanje upravljanja**.

Glede baze znanja, **evropski informacijski sistem za vode (WISE)** že zbira precejšnjo količino informacij o stanju in politiki na področju vode po vsej EU. Vendar še vedno obstajajo vrzeli. Informacije so pogosto razpršene in na različnih ravneh odločanja niso hitro dostopne. Komisija predlaga razvoj tega orodja, da bi se zagotovila (z zaporednimi izvedbenimi načrti) njegova **polna interoperabilnost** z informacijskimi sistemi, ki se uporabljajo na ravni držav članic in evropski ravni, z namenom izboljšanja našega razumevanja vodnih ekosistemov. Zlasti bo baza znanja imela koristi od razvoja in izvajanja INSPIRE³⁷, SEIS³⁸ in GMES ter od sedanjih raziskav o vodi v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave in tistih, ki se bodo izvajale v okviru programa Horizon 2020³⁹. Kar zadeva statistične podatke o vodi, bo Komisija predlagala, da bi **uredbi o okoljskih računih in statističnih podatkih**⁴⁰ vključevali zahteve za informacije, ki so najuporabnejše za potrebe vodne politike. Komisija si bo v tesnem sodelovanju z državami članicami prizadevala tudi za **nadaljnjo uskladitev ciklusov poročanja** na podlagi zakonodaje o vodi, da bi se s predlogi za nadaljnje povezovanje in po potrebi za ciljno usmerjene spremembe zadevne zakonodaje (okvirna direktiva o vodah, direktiva o nitratih, direktiva o čiščenju komunalne odpadne vode) zmanjšalo upravno breme.

³⁶ Sporočilo Komisije o evropskem partnerstvu za inovacije v zvezi z vodo, COM(2012) 216 final, 10.5.2012. Sporočilo Komisije o Evropskem partnerstvu za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“, COM(2012) 79 final, 29.2.2012.

³⁷ Glej <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/>.

³⁸ Glej <http://ec.europa.eu/environment/seis/>.

³⁹ Glej http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm.

⁴⁰ Uredba (EU) št. 691/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskih okoljsko-ekonomskih računih, UL L 192, 22.7.2011.

Komisija bo še naprej podpirala prizadevanja za izboljšanje **povezave med znanostjo in politikom** ter dodatno razvila prototip **vodno-ekonomskega modela**, ki so ga oblikovali v Skupnem raziskovalnem središču kot podlago za oceno učinka tega načrta. Skupaj z usklajevanjem z drugimi orodji na nacionalni ravni in/ali na ravni povodja bo navedeno v pomoč tudi pri oceni stroškov in koristi referenčnih scenarijev ter programov ukrepov držav članic.

Glede upravljanja Komisija v okviru skupne strategije izvajanja predlaga vzpostavitev enostavnega in prostovoljnega **sistema medsebojnih pregledov**, prek katerega bi lahko organi vodnega območja predložili svoje osnutke načrtov upravljanja povodij v pregled drugim območnim organom v njihovi ali drugih državah članicah. Pričakuje se, da bi to spodbujalo vzajemno učenje ter izboljšalo kakovost načrtov in njihovo skladnost z zahtevami okvirne direktive o vodah. Komisija bi lahko na podlagi svoje ocene prvega ciklusa načrtov upravljanja povodij pomagala opredeliti organe vodnega območja, ki bi jim lahko taka izmenjava najbolj koristila.

Kot del reforme SKP je Komisija predlagala uvedbo **posebnih zahtev iz okvirne direktive o vodah v mehanizmu navzkrižne skladnosti v okviru SKP**. Podrobnosti tega predloga je treba opredeliti v delegiranih aktih, vendar bi lahko, če bo sprejet, pomenil močno spodbudo za izpolnjevanje zahtev okvirne direktive o vodah na ravni kmetij, kot so dovoljenja za odvzeme in zajezitve, kar bi omogočilo obravnavo velikih obremenitev, ki jih kmetijstvo predstavlja za vodno okolje.

Kot del nadgradnje nedavnega sporočila Komisije o izvajanju evropskih okoljskih ukrepov⁴¹ Komisija trenutno dela na krepitvi **zahtev glede inšpekcijskih pregledov in nadzora**, ki veljajo za vso okoljsko zakonodajo EU. Vodni sektor je eno od ključnih področjih, ki jih je treba obravnavati. Komisija bo preučila tudi, kako bi lahko tesnejše sodelovanje z državami članicami v okviru partnerskih sporazumov o izvajanju izboljšalo prihodnjo skladnost v zvezi s težavami kot sta prekomerno dodeljevanje ali nezakonito odvzemanje vode.

Kot je poudarjeno v časovnem okviru Komisije za Evropo, gospodarno z viri, je voda omejen vir in bi njena gospodarna raba prinesla znatne ekonomske koristi za številne gospodarske sektorje. Zato bo Komisija obravnavala vidike, povezane z vodo, v **letnem pregledu rasti** in po potrebi v **priporočilih posameznim državam** v okviru postopka **evropskega semestra**. Pri tretjih državah bo delovala v okviru pristopnega postopka in strukturiranih dialogov s sosednjimi državami EU.

Poleg tega Komisija podpira uporabo **orodij za ozaveščanje**, kot so kampanje obveščanja⁴², sistemi certificiranja⁴³ in ugotavljanje vodnega odtisa⁴⁴, da bi uporabnike vode spodbudili k trajnostnim izbaram.

Načrt si prizadeva za obsežno izboljšanje vodnih ekosistemov, kar bo pozitivno prispevalo k cilju strategije EU na področju biotske raznovrstnosti za zaustavitev upadanja biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev v EU do leta 2020 ter njihovo, kolikor je mogoče, obnovitev. Pospešil bo delo za povečanje pripravljenosti na nesreče⁴⁵ in prilagajanje

⁴¹ Sporočilo Komisije – Boljše zagotavljanje koristi okoljskih ukrepov EU: krepitev zaupanja z boljšim znanjem in odzivnostjo, COM(2012) 95 final, 7.3.2012.

⁴² Glej kampanjo obveščanja „Budna generacija“ <http://www.generationawake.eu/en>.

⁴³ Glej Evropsko upravljanje za vode; <http://www.ewp.eu/activities/water-stewardship/>.

⁴⁴ Glej ISO http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=43263.

⁴⁵ Sporočilo Komisije „Skupnostni pristop k preprečevanju naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek“, COM(2009) 82 final.

podnebnim spremembam⁴⁶ ter v časovnem okviru EU za gospodarno rabo virov dosegel „mejniki na področju voda“. Ker obremenitev na kopnem v veliki meri vpliva tudi na stanje morskega okolja, bo načrt prispeval k doseganju dobrega okoljskega stanja iz Okvirne direktive o morski strategiji⁴⁷, če bo obstajalo ustrezno usklajevanje s programi ukrepov v okviru morskih strategij, ki morajo biti pripravljene do leta 2015.

V zvezi s čezmejnimi vodnimi telesi bo Komisija nadaljevala delo za spodbujanje držav kandidat in sosednjih držav, da uskladijo svojo zakonodajo z okoljsko zakonodajo EU, ter državam nudila tehnično pomoč.

Razpredelnica 5

Ukrep, predlagan v načrtu	Kdo ga bo sprejel	Do kdaj
Izvajanje partnerstev za inovacije v zvezi z vodo ter v zvezi s kmetijsko produktivnostjo in trajnostjo	Komisija in zainteresirane strani	od leta 2013
Nadgradnja sistema WISE	EEA, Komisija, države članice in zainteresirane strani	2015
Racionalizacija zahtev za poročanje in statistične podatke	EEA, Komisija, države članice in zainteresirane strani	2014
Dokončanje vodno-ekonomskega modela	EEA, Komisija, države članice in zainteresirane strani	2013
Nadaljevanje dela v okviru skupne strategije izvajanja za povezavo med znanostjo in politiko	EEA, Komisija, države članice in zainteresirane strani	v teku
Vzpostavitev in uporaba sistema skupne strategije izvajanja za medsebojne preglede načrtov upravljanja povodij	Komisija, države članice in zainteresirane strani	2013–2016
Vključitev zahtev okvirne direktive o vodah v navzkrižno skladnost v okviru SKP	Svet, EP in Komisija	takoj, ko bodo izpolnjeni pogoji iz predloga Komisije (tj. najprej leta 2014)
Krepitev zahtev glede inšpekcijskih pregledov in nadzora	Komisija	2013
Obravnava priporočil glede vode za posamezne države v okviru evropskega	Komisija, Evropski svet	2013

⁴⁶ Komisija pripravlja celostno strategijo prilagajanja EU, ki naj bi bila končana do leta 2013.

⁴⁷ Direktiva 2008/56/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja; UL L 164, 25.6.2008.

semestra		
Podpora orodjem ozaveščanja v zvezi s porabo vode (npr. prostovoljno označevanje in sistemi certificiranja)	Komisija, države članice in zainteresirane strani	v teku

2.6. Svetovni vidiki

Načrt se osredotoča predvsem na evropske vode. Voda je lokalno vprašanje, vendar tudi svetovna težava, povezana s številnimi vprašanji, kot so varnost preskrbe s hrano, dezertifikacija, podnebne spremembe, vpliv naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek itd., ki imajo vsa pomembne gospodarske, družbene in varnostne razsežnosti. EU sodeluje na mnogih od teh področij na podlagi obveznosti iz Agende 21, treh konvencij iz Ria (o dezertifikaciji, podnebnih spremembah in biotski raznovrstnosti), razvojnih ciljev tisočletja, ki se nanašajo na vodo, načrta izvajanja iz Johannesburga in nedavne konference Rio+20. To sodelovanje bo še naprej prednostna naloga za EU.

Svet je leta 2011 izpolnil enega od razvojnih ciljev tisočletja za leto 2015, in sicer za prepolovitev deleža ljudi brez trajnostnega dostopa do varne pitne vode, vendar veliko afriških držav še vedno nima urejenega dostopa do vode. Svet je še vedno daleč od doseganja razvojnega cilja tisočletja za sanitarne storitve, saj trenutno 2,5 milijarde ljudi nima dostopa do boljših sanitarnih razmer.

Rast prebivalstva in konkurenčne potrebe porabnikov vode bodo povečale svetovno povpraševanje po vodi od 35 do 60 % do leta 2025. To bi se lahko do leta 2050 podvojilo⁴⁸. Navedena gibanja bodo še zaostriale podnebne spremembe z resnimi posledicami za varnost hrane.

Glede na nove smernice razvojne politike EU⁴⁹ ter prednostne naloge in strategije partnerskih držav in regij v razvoju, bi se moralo upravljanje voda v razvojnem sodelovanju EU osredotočiti na naslednje vidike:

- **Dostop do varne pitne vode in osnovnih sanitarnih storitev**, ki so ga Združeni narodi leta 2010 razglasili za človekovo pravico in to ponovno potrdili v deklaraciji Rio + 20 leta 2012⁵⁰.
- **Voda za gospodarsko rast in trajnostni razvoj**. EU bo namenila posebno pozornost razporejanju in porabi vode v gospodarskih sektorjih, trajnostnemu kmetijstvu ter povezavam med vodo, kmetijstvom, energijo in okoljem.
- **Upravljanje voda**: učinkovito institucionalno okolje, ki bi vodilo do dobrega upravljanja voda na ravni povodij, je ključnega pomena za uresničitev zaveze za „bistveno izboljšanje izvajanja integriranega upravljanja vodnih virov na vseh ravneh, kot je ustrezno“ iz izjave Rio + 20. Ustrezno in trajnostno upravljanje vode na regionalni in čezmejni ravni prav tako prispeva k zagotavljanju miru in politične stabilnosti prek povezave med vodo in varnostjo.

⁴⁸ Evropsko poročilo o razvoju iz leta 2011/2012 http://ec.europa.eu/europeaid/what/development-policies/research-development/erd-2011-2012_en.htm.

⁴⁹ Agenda za spremembe – COM(2011) 637 final, sprejeto 13. oktobra 2011.

⁵⁰ Glej <http://www.uncsd2012.org/index.html>.

Potrebni bodo tudi mehanizmi usklajevanja med partnerji in partnerskimi regijami EU, ki bi lahko temeljili na pobudi EU za vodo.

Podpora EU partnerskim državam in regijam bi morala črpati iz izkušenj in znanja, pridobljenih pri upravljanju voda v EU, zlasti izvajanju okvirne direktive o vodah. Partnerstvo EU za inovacije v zvezi z vodo bi lahko tudi zagotavljalo in razširjalo inovativne rešitve za vodne izzive, s katerimi se soočajo države v razvoju.

Vodo, ki jo vsebujejo tržni kmetijski in industrijski proizvodi iz držav v razvoju, bi bilo treba upoštevati v načrtih upravljanja voda partnerskih držav in v politikah EU. V zvezi s tem bi morala EU podpreti razvoj trajnostnega upravljanja z vodo v državah izvoznicah, npr. z gospodarnjšo rabo vode in izboljšanjem izbire posevkov in drugih proizvodov, v okviru razvojne politike EU.

Razpredelnica 6

Ukrep, predlagan v načrtu	Kdo ga bo sprejel	Do kdaj
Podpiranje dostopa do varne pitne vode in osnovnih sanitarnih storitev	Komisija, države članice in zainteresirane strani	v teku in od leta 2014
Podpiranje celostnega trajnostnega upravljanja vodnih virov	Komisija, države članice in zainteresirane strani	v teku in od leta 2014

3. SKLEPI IN OBETI ZA VODNO POLITIKO EU

Načrt opredeljuje ključne ukrepe, ki jih morajo sprejeti upravljavci vode in oblikovalci vodne politike, da bi se odzvali na izzive v vodnem okolju.

Mogoče in potrebno je, da države članice izboljšajo izvajanje okvirne direktive o vodah ter zmanjšajo hidromorfološko obremenitev v naših povodjih s ponovno vzpostavitvijo kontinuitete toka, na primer z uporabo zelene infrastrukture. To bi lahko tudi zmanjšalo izpostavljenost EU poplavam in sušam. V okviru SKP, Kohezijskega sklada in strukturnih skladov obstajajo možnosti za financiranje uporabe zelene infrastrukture, zlasti če bodo sprejeti sedanji predlogi Komisije o večletnem finančnem okviru. Za podporo temu cilju bi se lahko razvile tudi smernice skupne strategije izvajanja.

Prekomerno dodeljevanje vode je treba odpraviti in upoštevati potrebe narave: ekološki pretok. Komisija si bo v okviru postopka skupne strategije izvajanja prizadevala oblikovati skupno razumevanje tega pojma in načinov za njegov izračun. Med pripravo tega načrta je Komisija skupaj z EEA tudi razvila izračune porabe vode, ki bodo upravljavcem vode omogočili, da bodo imeli stvarnejši pregled nad razpoložljivostjo vode na ravni povodja ali porečja. Ta orodja bodo, ko bodo v postopku skupne strategije izvajanja dodatno izdelana, omogočila precej izboljšano razporejanje vode.

Onesnaževanje iz točkovnih virov in razprševanje še vedno ogrožata stanje voda v EU, kljub napredku, doseženem v okviru zakonodaje o nitratih, čiščenju odpadne vode, industrijskih emisijah, prednostnih snoveh in fitofarmaceutskih sredstvih. Potrebno je polnejše izvajanje te

zakonodaje in Komisija bo nadaljevala z izvršilnimi ukrepi. Finančna podpora EU je na voljo, vendar lahko le dopolnjuje, ne nadomešča, načrte za dolgoročne naložbe na teh področjih s strani držav članic in zasebnega sektorja.

Gospodarna poraba vode lahko pomaga zmanjšati pomanjkanje vode in s tem povezane težave. Oblikovanje cen vode, ki temelji na volumetričnem merjenju, je močno orodje za gospodarnejšo rabo vode, vendar kljub pravnim zahtevam v skladu z okvirno direktivo o vodah, ni v celoti izkoriščeno. Komisija bo še naprej izvrševala zahteve ter si hkrati v okviru skupne strategije izvajanja prizadevala za izboljšanje metodologije za ustrezno kritje stroškov, ki vključuje okoljske stroške. Poleg tega Komisija predlaga, da skupne strategije izvajanja oblikujejo skupno metodologijo za cilje za gospodarno rabo vode, ki bi jih bilo treba po potrebi vključiti v načrte upravljanja povodij. Gospodarnejša raba vode je še zlasti potrebna v posameznih sektorjih. Na področju kmetijstva predlog Komisije o II. Stebru SKP (razvoj podeželja) predvideva podporo za gospodarnejše namakanje, če se zmanjša poraba vode. Za zgradbe Komisija predlaga vključitev proizvodov, povezanih z vodo, v delovni načrt o okoljsko primerni zasnovi izdelkov v obsegu, ki je opredeljen v tem načrtu, kar je stroškovno učinkovita rešitev, ki bi lahko pomenila velike dodatne koristi za zmanjšanje porabe energije.

Komisija bo preučila možnost priprave regulativnega instrumenta o določitvi standardov EU za ponovno uporabo vode, s čimer bi se odpravile ovire za široko uporabo te alternativne oskrbe z vodo. To bi prispevalo k zmanjšanju pomanjkanja vode in zmanjšanju izpostavljenosti.

Izvajanje ukrepov iz načrta bo podpirala vrsta horizontalnih instrumentov. Partnerstvi za inovacije v zvezi z vodo ter v zvezi s kmetijsko produktivnostjo in trajnostjo bosta podpirali preskušanje in razširjanje inovativnih rešitev z uskladitvijo ponudbe inovacij in povpraševanja po njih. Vodno-ekonomski model, ki ga je razvilo Skupno raziskovalno središče, bo upravljavcem vode pomagal oceniti stroškovno učinkovitost ukrepov, vključenih v njihove načrte upravljanja povodij. Razvoj sistema WISE in njegova večja interoperabilnost bosta nosilcem odločanja olajšala dostop do bistvenih informacij. Sistem medsebojnega pregleda bo na voljo za spodbujanje medsebojnega učenja pri pripravi načrtov upravljanja povodij. Če bo sedanji predlog Komisije o SKP sprejet, bo vključitev posebnih zahtev iz okvirne direktive o vodah v mehanizem navzkrižne skladnosti pomenila močno spodbudo za spoštovanje zadevnih zahtev. Poleg tega bi lahko Komisija pripravila priporočila za posamezne države članice v okviru postopka evropskega semestra, da se opredelijo ukrepi, ki so koristni tako za gospodarstvo kot za vodno okolje.

Ob koncu trenutnih pogajanj o večletnem finančnem okviru bo Komisija pregledala njihov rezultat in po potrebi predložila dodatne zakonodajne predloge za doseganje ciljev vodne politike, na primer o merjenju, ukrepih za naravno zadrževanje vode in ciljih za gospodarno rabo vode.

Izvajanje in spremljanje predlogov iz načrta bo, kadar je to ustrezno, temeljilo na skupni strategiji izvajanja za okvirno direktivo o vodah, v kateri jih bo Komisija predstavila in spremljala. Komisija bo pripravila in redno posodabljala pregled stanja za preverjanje napredka pri izvajanju. Okvirno direktivo o vodah je treba ponovno pregledati in po potrebi popraviti do leta 2019. Pri pripravi zadevnega ponovnega pregleda bo Komisija preverila stanje izvajanja vseh vidikov iz načrta in po potrebi predlagala spremembe direktive, da se spodbudi uresničevanje njenih ciljev. Če bi se izkazalo, da prostovoljni pristop ne zadostuje, bi lahko te spremembe nekatere nezavezujoče predloge iz načrta spremenile v pravno zavezujoče zahteve.

Načrt jasno določa cilj in razvojno pot za vodno politiko EU. Doseganje navedenega pa bo odvisno od politične volje in zavezanosti zainteresiranih strani v prihodnjih letih.

Razpredelnica 7 spodaj vsebuje pregled predlogov za ukrepe iz načrta, ki so opisani v tem dokumentu, in časovni raspored za njihovo izvajanje.

Posamezni cilji iz načrta	Kako jih bomo dosegli			
	Prostovoljno	Regulativno	Pogojenost	Prednostne naloge za financiranje
Oblikovanje cen vode na način, ki spodbuja njeno gospodarno rabo	smernice skupne strategije izvajanja za sisteme trgovanja do leta 2014	izvrševanje člena 9 okvirne direktive o vodah (v teku)	predhodni pogoji v okviru skladov za politiko razvoja podeželja in kohezijsko politiko od leta 2014	
Uporaba merjenja		izvrševanje člena 9 okvirne direktive o vodah (v teku)		
Zmanjšanje rabe vode v kmetijstvu			predpogoj za nekatere namakalne projekte v okviru sklada za razvoj podeželja od leta 2014	
Zmanjšanje nezakonitega odvzema/zajezitev	uporaba GMES od leta 2013	morebitna pobuda EU o inšpekcijskih pregledih v letu 2013	navzkrižna skladnost v okviru SKP takoj, ko bodo izpolnjeni pogoji iz predloga Komisije (tj. najprej leta 2014)	
Ozaveščenost o porabi vode (npr. vsebovane v blagu, s katerim se trguje na svetovni ravni)	podpora prostovoljnemu označevanju in sistemom certificiranja			
Čim obsežnejša uporaba ukrepov za naravno zadrževanje vode (zelena infrastruktura)	smernice skupne strategije izvajanja do leta 2014		okolju prijaznejši I. steber SKP (območja z ekološko usmeritvijo) do leta 2014	strukturni skladi in Kohezijski sklad ter posojila EIB (2014–2021)
Učinkovite vodne naprave v stavbah	merila za znak EU za okolje in zelena javna naročila, 2013	delovni načrt o okoljsko primerni zasnovi izdelkov za leto 2012		
Zmanjšanje uhajanj	najboljša praksa/orodja za trajnostne ekonomske ravni uhajanja v letu 2013			strukturni skladi in Kohezijski sklad ter posojila EIB (2014–2021)
Čim obsežnejša ponovna uporaba vode		morebitna uredba leta 2015		strukturni skladi in Kohezijski sklad ter posojila EIB (2014–2021)

	Kako jih bomo dosegli			
Posamezni cilji iz načrta	Prostovoljno	Regulativno	Pogojenost	Prednostne naloge za financiranje
Izboljšanje upravljanja	medsebojni pregled načrtov upravljanja povodij (2013–2016)			
Izvajanje izračunov porabe vode Izvajanje ekološkega pretoka Uporaba določanja ciljev	smernice skupne strategije izvajanja za izračune porabe vode/ekološki pretok do leta 2014 smernice skupne strategije izvajanja za določanje ciljev do leta 2014			
Zmanjšanje ogroženosti poplavne	z zelenimi infrastrukturami (glej zgoraj) evropski sistem za poznavanje poplavnih razmer	načrti obvladovanja tveganja poplav do leta 2015		
Zmanjšanje tveganja suše	z zelenimi infrastrukturami (glej zgoraj) evropski observatorij za sušo v letih 2013–2014	izvrševanje zahtev iz okvirne direktive o vodah (v teku)		
Boljše izračunavanje stroškov in koristi	smernice skupne strategije izvajanja do leta 2014			
Boljša baza znanja	nadgradnja sistema WISE do leta 2015 vodno-ekonomski model Skupnega raziskovalnega središča do leta 2013 dejavnosti skupne strategije izvajanja glede povezovanja znanosti in politike (v teku)	zahteve za poročanje/statistične podatke do leta 2014		

	Kako jih bomo dosegli			
Posamezni cilji iz načrta	Prostovoljno	Regulativno	Pogojenost	Prednostne naloge za financiranje
Podpora državam v razvoju				<p>podpiranje dostopa do varne pitne vode in osnovnih sanitarnih storitev</p> <p>podpiranje celostnega trajnostnega upravljanja vodnih virov</p> <p>(v teku in od leta 2014–2021)</p>

Posamezni cilji iz načrta	Kako jih bomo dosegli			
	Prostovoljno	Regulativno	Pogojenost	Prednostne naloge za financiranje
Boj proti onesnaževanju	poročilo o zdravilih in okolju (2013)	<p>Usmerjeno izvrševanje okvirne direktive o vodah ter direktiv o okoljskih standardih kakovosti/prednostnih snoveh, nitratih, čiščenju komunalne odpadne vode in industrijskih emisijah, osredotočeno na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spremljanje zahtev iz okvirne direktive o vodah – okoljski standardi kakovosti/prednostne snovi. 2. Razširitev na nitate občutljivih območji in okrepitev akcijskih programov (v teku). 3. Izboljšanje stopenj skladnosti glede čiščenja odpadne vode, in sicer z načrtovanjem dolgoročnih naložb (vključno s sredstvi EU in posojili EIB) do leta 2018, priprava načrtov izvajanja do leta 2014. 4. Zagotovitev, da so v dovoljenjih za industrijske emisije določene mejne vrednosti emisij, ki so v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami in upoštevajo ustrezne vodne cilje od leta 2016. <p>Sprejetje predlaganih sprememb okoljskih standardov kakovosti/prednostnih snovi.</p>	vklučitev direktive o trajnostni rabi pesticidov v mehanizmu navzkrižne skladnosti v okviru SKP takoj, ko bodo izpolnjeni pogoji iz predloga Komisije (tj. najprej leta 2014)	

	Kako jih bomo dosegli			
Posamezni cilji iz načrta	Prostovoljno	Regulativno	Pogojenost	Prednostne naloge za financiranje
Horizontalni	partnerstvi za inovacije v zvezi z vodo ter v zvezi s kmetijsko produktivnostjo in trajnostjo od leta 2013	splošno izvrševanje naslednjih direktiv: okvirne direktive o vodah ter direktiv o okoljskih standardih kakovosti/prednostnih snoveh, nitratih, čiščenju komunalne odpadne vode in industrijskih emisijah	morebitna priporočila v okviru evropskega semestra leta 2013	splošna prednostna obravnava vodnih ciljev v okviru SKP, strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter posojil EIB (2014–2021)